

Müttaki Bir Kul Olmak

A-Takva Anlamı

Değerli Müminler!

Takva sözlükte “korumak, korunmak, sakınmak, saygı göstermek, dindar olmak, itaat etmek, korkmak, çekinmek” anlamlarına gelmektedir.

Terim olarak “Allah’ın emirlerine uyup yasaklarından kaçınarak Allah’ın azabından korunma” anlamında kullanılır. (TDV İslam Ansiklopedisi Takva md.)

Kur’an-ı Kerimde takva kelimesi beş ayrı manada kullanılmıştır. Fahrettin er-Razi Mefatihül Ğayb isimli kitabında Bakara Suresinin 2. ayetini tefsir ederken bu manaların şunlar olduğu bildirmiştir.

1- Takva iman Anlamındadır

Fetih, Hucurat ve Şuara Surelerinde geçen takva kelimeleri bu manada kullanılmıştır.

إِذْ جَعَلَ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْحَمِيَّةَ حَمِيَّةَ الْجَاهِلِيَّةِ فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ
وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَأَلْزَمَهُمْ كَلِمَةَ التَّقْوَى وَكَانُوا أَحَقَّ بِهَا وَأَهْلَهَا وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ
عَلِيمًا ﴿٢﴾

İnkâra sapmış olanlar o zaman kalplerini o gurura, Câhiliye dönemine ait büyüklenme duygusuna kaptırmışlardı, Allah da resulünün ve müminlerin gönüllerine huzur ve güven duygusu verdi, onları takvâ sözüne bağlı kıldı. Zaten onlar bu sözü hak etmişlerdi, onlar buna lâıktı. Allah her şeyi hakkıyla bilmektedir.
(Fetih /26)

إِنَّ الَّذِينَ يَغُضُّونَ أَصْوَاتَهُمْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ أُولَئِكَ الَّذِينَ امْتَحَنَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ لِلتَّقْوَى لَهُمْ
مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿٣﴾

Allah resulünün yanında seslerini alçaltanlar var ya, işte onlar, Allah’ın kalplerini takvâ hususunda sınıdığı kimselerdir. Onlar için büyük bağışlanma ve büyük bir ödül vardır. (Hucurât Sûresi 3)

وَإِذْ نَادَىٰ رَبُّكَ مُوسَىٰ إِنَّ أَتَى الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿١٠﴾ قَوْمَ فِرْعَوْنَ لَا يَتَّقُونَ

﴿١١﴾

Hani rabbın Mûsâ'ya, şöyle seslenmişti: "O zalimler topluluğuna, Firavun'un kavmine git. Onlar (zulümden) hâlâ sakınmayacaklar mı?" (Şuarâ Sûresi 10 - 11)

2- Tövbe Manasında kullanılmıştır.

وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَاتٍ مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَلَكِن كَذَّبُوا فَأَخَذْنَاهُم بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٩٦﴾

O ülkelerin halkı inansalar ve gûnahtan sakınsalardı, elbette onların üstüne gökten ve yerden nice bereket kapıları açardık. Fakat yalanladılar; biz de ettikleri yüzünden onları yakalayiverdik. (A'râf Sûresi 96)

3- İtaat Anlamında Kullanılmıştır

يُنَزِّلُ الْمَلَائِكَةَ بِالرُّوحِ مِنْ أَمْرِهِ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادَةٍ أَنِ انذِرُوا أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاتَّقُونِ ﴿٢﴾

Allah, "Benden başka tanrı olmadığı hususunda insanları uyarın ve bana saygıda kusur etmeyin" hükmünü bildirmeleri için kullarından dilediğine, emri uyarınca vahyi taşıyan melekler indirir. (Nisa Suresi 2)

4- İsyanı Terk Etmek Anlamında Kullanmıştır.

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْإِهْلَةِ قُلْ هِيَ مَوَاقِيتُ لِلنَّاسِ وَالْحَجِّ وَلَيْسَ الْبِرُّ بِأَن تَأْتُوا الْبُيُوتَ مِنْ ظُهُورِهَا وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنِ اتَّقَىٰ وَأَتُوا الْبُيُوتَ مِنْ أَبْوَابِهَا ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

﴿١٨٩﴾

Sana hilâlleri soruyorlar. De ki: "Onlar insanlar ve hac için vakit ölçüleridir. Erdemlilik asla evlere arkalarından gelip girmeniz değildir; fakat erdemlilik kişinin Allah'a saygılı olmasıdır. Evlere kapılarından gelin; Allah'a saygılı olun ki kurtuluşa eresiniz. (Bakara Sûresi 189)

5- İhlas Manasındadır.

ذَٰلِكَ ۖ وَمَنْ يُعَظِّمْ شَعَائِرَ اللَّهِ فَإِنَّهَا مِنْ تَقْوَى الْقُلُوبِ ﴿٣٢﴾

Evet, bu böyledir. Kim Allah'a ait nişânelere saygılı davranırsa, bu kalplerin takvâlı olmasındandır. (Hac Sûresi 32)

B- Takvanın Mertebeleri

Kur'an-ı Kerimde takvanın üç mertebesi olduğu bildirilmektedir. Bunlardan **ilki** ebedi olarak cehennem azabından korunmak için Allah' a ortak koştuktan, küfür ve nifaktan korunarak imana sarılmaktır. Bu takvanın ilk basamağı ve ilk mertebesidir.

Fetih suresinin 26. ayetinde geçen **وَالزَّمَهُمْ كَلِمَةَ التَّقْوَىٰ** Onları takvâ sözüne **bağlı kıldı** "takva kelimesi" bu anlamdadır. Ayette geçen takva kelimesi, kelime-i şehadet, kelime-i tevhittir. Peygamberimiz (sav) takva kelimesini "la ilahe illallah" Allahtan başka ilah yoktur diyerek tefsir etmiştir. (Tirmizi Tefsir 48)

2. İman sahibi olduktan sonra büyük günahlar işlemekten, küçük günahlarda ısrar etmekten kendini alıkoyarak emredilen dini görevleri ve farzları yerine getirmek, işlernek veya terketmek suretiyle kazanılan günahlardan sakınmaktır. Rabbimiz Kur'an-ı Kerimde şöyle buyurmaktadır;

وَلَوْ أَنَّهُمْ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَمَثُوبَةٌ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ خَيْرٌ لَّو كَانُوا يَعْلَمُونَ ۖ ﴿١٠٣﴾

Eğer onlar iman edip kendilerini kötülükten korusalardı şüphesiz Allah tarafından verilecek sevap daha hayırlı olacaktı. Keşke bunu bilselerdi! (Bakara Sûresi 103)

مَا كَانَ اللَّهُ لِيَذَرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَىٰ مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ حَتَّىٰ يَمِيزَ الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ ۚ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُطْلِعَكُمْ عَلَى الْغَيْبِ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَجْتَبِي مِنْ رُسُلِهِ مَنْ يَشَاءُ ۚ فَأَمِنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ ۚ وَإِنْ تَوَمَّنُوا وَتَتَّقُوا فَلَكُمْ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿١٧٩﴾

(Ey inkâr edenler!) Allah müminleri, pisi temizden ayırmadan bulunduğunuz hal üzere bırakacak değildir. Allah size gaybı da bildirecek değildir; fakat Allah (gaybı bildirmek için) peygamberlerinden dilediğini seçer. Artık Allah'a ve peygamberlerine iman edin; inanır ve sakınırsanız sizin için büyük bir ecir vardır. (Âl-i İmrân Sûresi 179)

3. Kalbi Haktan meşgul edecek her şeyden temizleyip bütün varlığı ile Allah' a yönelmektir.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿١٠٢﴾

Ey iman edenler! Allah'a karşı gereği gibi saygılı olun ve ancak Müslüman olarak can verin. (Âl-i İmrân Sûresi 102)

C- Müttakilerin Özellikleri

Takva sahibi olanlara müttaki denir. Kur'an-ı Kerimde müttakilerin nitelikleri şunlardır;

1. Gayba İnanırlar

Mü'min ve müttakiler görmedikleri halde Allah'a, O'nun meleklerine, peygamberlerine, kitaplarına, Allah tarafından vahyedildiğine, âhirete, cennet ve cehenneme ve Allah'ın huzurunda sorgulanacaklarına inanırlar.

2. Namazı Dosdoğru Kılarlar.

Namazı dosdoğru kılmak demek, namazın şartlarına uyarak güzelce edâ etmek demektir. Allah Teâlâ, imandan sonra namazdan daha üstün bir ibadet emretmemiştir.

Peygamberimiz (sav) namaz için, "Namaz dinin direğidir" buyurmuş, dini ayakta tutan bir ibadet olduğunu bildirmiştir.

3. Kendilerine Verilen Rızıktan Allah Yolunda Harcarlar.

4. Hz. Muhammede (sav) indirilene ve Ondan önce indirilen kitaplara iman ederler.

5. Ahirete de Kesinlikle İman Ederler.

6. Bollukta ve darlıkta Allah için harcarlar.

7. İnsanları Affederler.

8. Günah işlediklerinde veya kendilerine zulmettikleri zaman hemen Allah'ı hatırlar ve Ondan mağfaret dilerler.

D- Müttakilerin Dünya ve Ahiretteki Mükafatları

1. Allah müttakileri hidayete erdirmiş ve onları doğru yola iletmıştır.

أُولَئِكَ عَلَىٰ هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٥﴾

Rableri tarafından gösterilen doğru yol üzerinde olanlar ancak onlardır ve kurtuluşa erenler de yalnızca onlardır. (Bakara Sûresi 5)

2. Allah'ın sevgisini kazanmışlardır.

بَلَىٰ مَنْ أَوْفَىٰ بِعَهْدِهِ وَاتَّقَىٰ فَإِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ﴿٧٦﴾

Hayır, öyle değil! Her kim ahdine vefa gösterir ve günah işlemekten sakınırsa, bilsin ki Allah o sakınanları sever. (Âl-i İmrân Sûresi 76)

3. Allah'ın koruması altındadırlar.

الشَّهْرُ الْحَرَامُ بِالشَّهْرِ الْحَرَامِ وَالْحُرُمَاتُ قِصَاصٌ ۖ فَمَنۢ بَغَىٰ عَلَيَّ عَلَيَّكَ فَاَعْتَدُوا عَلَيَّ بِمِثْلِ

مَا عَتَدَىٰ عَلَيَّكُمْ ۖ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ﴿١٩٤﴾

Haram ayın karşılığı haram aydır; saldırmazlık kurallarına riayet karşılıklıdır. Şu halde kim size saldırırsa, onun saldırısının dengiyle siz de ona saldırın. Allah'ın hükmüne saygılı olun ve bilin ki Allah kendisine saygılı olanların yanındadır. (Bakara Sûresi 194)

4. Kafirlerin hile ve tuzaklarından kurtulurlar.

إِن تَمْسَسْكُمْ حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْ وَإِن تُصِيبْكُمْ سَيِّئَةٌ يَّفْرَحُوا بِهَا وَإِن تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا لَا يَضُرُّكُمْ

كَيْدُهُمْ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ ﴿١٢٠﴾

Size bir iyilik gelirse bu onları üzer, ama başınıza bir kötülük gelse buna sevinirler. Eğer sabreder ve sakınırsanız, onların tuzağı size hiçbir zarar vermez. Allah onların yaptıklarını çepeçevre kuşatmıştır. (Âl-i İmrân Sûresi 120)

5. Savaşta Allah melekleriyle yardım eder.

بَلَىٰ إِن تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا وَيَأْتُوكُم مِّن فَوْرِهِمْ هَٰذَا يُمْدِدْكُمْ رَبُّكُم بِخَمْسَةِ آلَافٍ مِّنَ الْمَلَائِكَةِ

مُسَوِّمِينَ ﴿١٢٥﴾

Evet, eğer siz sabır gösterip itaatsizlikten sakınırsanız, onlar şu anda süratle üzerinize gelseler bile rabbiniz size nişanlı beş bin meleklerle yardım edecektir. (Âl-i İmrân Sûresi 125)

6. Allah, muttakilere iyi ile kötüyü ayırabilecek bir anlayış verir ve onların kötülüklerini örtüp bağışlar.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَتَّقُوا اللَّهَ يَجْعَلْ لَكُمْ فُرْقَانًا وَيُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ
وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٢٩﴾

Ey iman edenler! Allah'a saygıda (takvâ) kusur etmezseniz, O size bir temyiz kabiliyeti verir, kötülüklerinizi örter ve sizi bağışlar. Allah büyük lutuf sahibidir. (Enfâl Sûresi 29)

7. Allah, onları afetlerden, musibetlerden ve helakten korur.

فَلِكِ بَيُوتُهُمْ خَاوِيَةٌ بِمَا ظَلَمُوا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٥٢﴾ وَأَنْجَيْنَا الَّذِينَ آمَنُوا
وَكَانُوا يَتَّقُونَ ﴿٥٣﴾

İşte haksızlıkları yüzünden çökmüş evleri! Anlayan bir kavim için elbette bunda ibret vardır.

İman edip Allah'a karşı gelmekten sakınanları ise o felâketten kurtardık. (Neml Sûresi 52 - 53)

8. Yerin, göğün bereketleri açılır ve ummadıkları yerden rızıklanırlar.

وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَاتٍ مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَلَكِن كَذَّبُوا فَأَخَذْنَاهُم بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٩٦﴾

O ülkelerin halkı inansalar ve gûnahtan sakınsalardı, elbette onların üstüne gökten ve yerden nice bereket kapıları açardık. Fakat yalanladılar; biz de ettikleri yüzünden onları yakalayiverdik. (A'râf Sûresi 96)

9. Allah Muttakilere kolaylıklar ihsan eder.

فَإِمَّا مَنۢ أَعْطَىٰ وَاتَّقَىٰ ﴿٥﴾ وَصَدَّقَ بِالْحُسْنَىٰ ﴿٦﴾ فَسَنِيَرُهُۥ لِّلْيَمْرِ ﴿٧﴾

Artık kim cömert davranır, günah işlemekten sakınırsa; (5) Bunların güzel karşılığına da inanırsa; (6) Biz ona iyilik yollarını kolaylaştırırız. (Leyl Sûresi 5 - 7)

10. Allah'ın dostluğunu kazanırlar.

انَّهُمْ لَنْ يُغْنُوا عَنْكَ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا ط وَإِنَّ الظَّالِمِينَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَاللَّهُ وَلِيُّ الْمُتَّقِينَ

﴿١٩﴾

Şüphesiz onlar, Allah'a karşı sana hiçbir fayda sağlayamazlar ve kuşkusuz haktan sapanlar birbirlerinin dostları ve koruyucularıdır, Allah da itaatsizlikten sakınanların dostudur. (Câsiye Sûresi 19)

11. Allah'ın merhametine mazhar olurlar.

أَوْعَجِبْتُمْ أَنْ جَاءَكُمْ ذِكْرٌ مِنْ رَبِّكُمْ عَلَى رَجُلٍ مِنْكُمْ لِيُنذِرَكُمْ وَلِتَتَّقُوا وَلَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ

Günahtan sakınıp da rahmete nâil olasınız diye, içinizden sizleri uyaracak bir adam vasıtasıyla rabbinizden size bir zikir (vahiy) gelmesine şaşırdınız mı?" (A'râf Sûresi 63)

12. Allah'ın nimetlerine şükretmiş olurlar.

وَلَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ بِبَدْرِ وَانْتُمْ أَذِلَّةٌ فَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٢٣﴾

Andolsun ki Allah size, zayıf ve çaresiz iken Bedir'de de yardım etmişti. Allah'a isyandan sakının ki şükretmiş olasınız. (Âl-i İmrân Sûresi 123)

13. Cennete kavuşurlar.

هَذَا ذِكْرٌ وَإِنَّ لِلْمُتَّقِينَ لَحُسْنَ مَآبٍ ﴿٤٩﴾ جَنَّاتٍ عَدْنٍ مَفْتَحَةٌ لَهُمُ الْأَبْوَابُ ﴿٥٠﴾

Bu bir hatırlatmadır. Kuşkusuz Allah'a itaatsizlikten sakınanlara çok güzel bir gelecek, kapıları kendilerine ardına kadar açılacak adn cennetleri vardır. (Sâd Sûresi 49-50)

14. Muttakiler, ahirette umduklarına nail olacaklar cehennem azabından kurtuluşa ereceklerdir.

وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ تَرَى الَّذِينَ كَذَبُوا عَلَى اللَّهِ وُجُوهُهُم مُسْوَدَّةٌ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٦٠﴾ وَيَنْجِي اللَّهُ الَّذِينَ اتَّقَوْا بِمَفَازَتِهِمْ لَا يَمَسُّهُمُ السُّوءُ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

Artık kıyamet gününde Allah hakkında asılsız inançlar ileri sürenleri, yüzleri kararmış göreceksin. Büyüklük taslayanların kalacağı yer cehennemde değil midir?
(60)

İsyandan sakınanları da Allah, amaçlarına ulaşmış olarak kurtuluşa erdirecektir; onlara ne bir kötülük dokunacak ne de üzüntü çekecekler. (Zümer Sûresi 60 - 61) (İsmail KARAGÖZ, Kuranda Takva Kavramı)